Budapest, 15. Feber 1888. Neue Jüdische Pester Zeitung. Fünfter Jahrgang Nr. 20.

נייע יידישע פעסטער צייטונג

אָרגאַן פיר פּאָליטיק, האַנדעל, פערקעהר אונד יידיש-כאַנעסעאָגללע אינטערעסענ.

פערענטוואָרטלעכער רעדאַקטאָר: ד"ר מאָריץ אונד בוכבינדער.

פעראַנטוואָרטלעכער פּובליציסט: ד"ר אלעקסאַנדער פון בוכבינדער.

פעראַנטוואָרטלעכער פּובליציסט: ד"ר אלעקסאַנדער פון בוכבינדער.

פעדאַקציאָן אונד אַדמינִיסטראַציאָן: פּעסט, ווענ דאָרפגאַסע נומער 20.

פּרענומעראַציאָן-פּרייס דעם בלאַטעס בלאַטעס פּרייסאַנד.-בייליאַנד.

פיר עפּעדיציאָן-אונקאָסטן:

פאַנצאַליאַהריג 8 גולדען, האַלבליאַהריג 4 גולדען, פיערטעליאַהריג 2 גולדען.

פיר דאָס אויסלאַנד:

פאַנצאַליאַהריג 10 גולדען, האַלבליאַהריג 5 גולדען, פיערטעליאַהריג 3 גולדען 50 קר.

אַנזייגען אונד קלעינע אַנזייגען ווערדען בילליגסט בערעכנעט.

ווענ מען פאַרלאַנגט אַן אַנטוואָרט, שיקט אַלע אַנזייגונגען ווי אַנאָנצען אַגענטען אַן מאָריטץ בוכבינדער אין בודאַפּעסט.

Moritz Burian in Budapest.

פּרינציפּאַלע אַגענטען: מ' עדערענסהיל.

בודאַפּעסט מיטוואָך, ג' אדר ה תרמ"ח.

צור רעגעלונג דער יידישען פערהאַלטניסען.

— בעזוגנונג מיט דען ביידען ריסקאַלעסען. —

דא פיר דען אינגעגנדען איז אַל־שישים בעשעט אינע „וועדשעדיגע" אינגעגנדען, וואָלען וויר דיזען גערעגעניהיט בעגינען, אין דיא אינ־מיקאַפּטיש אינזערער צייטונג אין אַ אינע בעזוגנונג צו רעגען, ווערטען אויסשעפלעך נור דאס אייגענטהום בעזוגנונגען, ווער האבען שאָן פאַר מיר־צעס אין אַנדערען, אין דאבען שאָן אַלע מיגלעכע בעזוגנונגען בעזוגנונגען, אין דאס אייגענטהום אין דער אינגעגנדען אין אַנדערען אין דיא אינגע־ווענדונגען אין דער אינגעגנדען אין דער אינגעגנדען אין דער אינגעגנד

טעלעגראפישע דעפעשע.

ראם. 12 פעברי. עס ווערדן אים אללגע-מיינען אבער דאס בעשרעבן דעם קראנ-פ-יינגען דיא נינסטיגסטן מעלדונגען פערבייטעש. דאך דיא דען דיעזיגען האפקריינען צוגעהענדע נאכרישטן שלידערן דען פערלוסט דער קראנהייט דער שען קראנ-פ-יינגען אללס אינען זעהר ערנסטען בלאס דיא האפנונג אוף אינע בעסערונג איזט אינע זעהר נעריינגע. דיא אפעראציאן בעווירקטע בלאס אינע אינגעבליקליכע לינדערונג. דאס הינזוגעשנידענע דען דעם קראנקען טהיילס עשיינט ערפאלגלאס.

נעשעפטס-בעריכט.

פעסטער נעמרידיג. אונד פראדוקטענ-נעשעפט.

ווייצען. עס וואהרדן 135,000 מעטצרענטנער פער. קוינס. דיא פרייזע זינד אוים דער „פרוס. אונד מעהלפרייז פאבעללע ווידערפאלן.

קארן. דאס נעשעפט וואר שוואך. מעטצלוואא. רע פאס 5 גולדען 55 קר: בי 5 גולדען 65 קר, פרימא פאן 5 גולד: 70 קר: בי 5 גולד: 75 קר. אונזאמען 7,000 מעטצרענטנער.

גערסטע. דיא קוימוסטס וואר נט. מאן בע-צאהלטע: שפס-וואארע פאן 5 גולד: 30 קר: בי 5 גולד: 50 קר. באהנ-וואארע פאן 5 גולד: 70 קר: בי 6 גולד — קר.

קוקורוץ. דאס נעשעפט וואר נט. עס וואור-דען 4000 מעטצרענטנער אלטע וואארע פאן 5 גולד: 65 קר: בי 5 גולד: 70 קר: פערקויפט.

האפער. בייא שוואכעם איינגאנג וואהרדן 7000 מעטצרענטנער. אונטערנעהמונגעס וואהרדע פאן 4 גולד: 85 קר: בי 4 גולד: 95 קר. פערקאנ. טיל-האפער פאן 4 גולד: 95 קר: בי 5 גולד — קר: מעטצלע פאן 5 גולד: 10 קר: בי 5 גולד: 25 קר: פרימא-האפער פאן 5 גולד: 60 קר: בי 5 גולד: 75 קר: בעצאהלט.

שווארצקרן. עס וואהרדן 600 מעטצרענטנ. נער נטשר פלאוגישער וואארע בי 13 גולד: 50 קר: פערבייטע 13 גולד: 50 קר: באנאפטר 12 גולד: בי 12 גולד: 75 נעקויפט.

מיהל. דיא פרייזע אין דער נעטשאפקע מיט 32 גולד: — קר: בי 33 גולד: 50 קר: נעקויפט.

לעגוומען. עס וואהרדן 3000 שטיק פערקויפט.

אנשלים. דיא אשטהרע זיר שוואך, אונד מיט 32 גולד: — קר: בי 33 גולד: 50 קר: נעקויפט.

פעלל. אים פעלוייס דער לעצטען וואכע וואהרדן בעלייפט 12,000 שטיק שאפס. פעלל פאר-קויפט. אונד צוואר: דייטש-וואלינע פאן 4 גולד: 50 קר: בי 2 גולדען 60 קר, באשטקר אונד באנאפטר פאן 2 גולד: 10 קר: בי 2 גולד: 50 קר: פאס. פערבייטע אונד נולמאיטשע פאן 97 בי 102 גולד: פער 100 שטיק, באנגיטע אונד קראפאטשע פאן 58 בי 60 גולד: פערקויפט אונד מאעדאיטשע פאן 54 בי 55 גולד: פער 100 קילאגראם. אללעס מיט 2 פרעצענט וואבאט.

נאס-פעללע. אפפעללע: אונד אפל פאן 1-0 בי 105 גולד: פער 100 קילאגראם. אב 2 פרעצענט פערקויפט.

פעצעל. עס וואהרדן אינגאנץ איינגע 3000 שטיק פערקויפט. — יעבענדיגע-פעללע צו 100 בי 105 גולד: — הערבע-לינגס-פעללע צו 170 בי 175 גולדען פער 100 שטיק.

בריעפע דער רעדאקציאן.

הערין אזיר ווייס אין איששס: נערהזן זיא מאן דער דאיטשען בעראדע אינגע צילען. דאס מאן מאן איהנען זיא מאכטס נטס מעגהרען וואהלטס. דאס וויזר זיא אינר אידרטן אאטעי אללגעזאלבס אאך אינגע עפ-וואיגען בעשראיבונגען שטעהן. — נאך וואס? זיינגן דער אללערע זאהן ווייטערכס-אונזאאהנ. קאנן אללערדינגס דער זיינגע רעקלאמיס ווערדען. רעקלאמיס מוס אללגאלוהלך ווערדען, וואאנגע דער בעטרעפפענדע אין מיליטאר-פפליכ-

פינפטער יאהרגאנג.

מיינס אלטער שעפהס, דיא יעטצאנד צום בייספיעל אין פאלגע דער רעקלאמאציאן בעפיינדע אין, וואהרענד טשטעלר-ווייזלע זיינע עלטערן, דיא ער ערגאהרען וואללטס. פעלעלייכט נאר נכט מעהר אם לענגען זינר. אינרעס אויס דער נור אייגע פארפ-לגט. זאאבלר דיא עדסעגע דרייא יאהרע נליקליך פערשווינען זינר.

דער I. טהייל דער ווערלבאעשיכטע אונד דער II. טהייל דעם „תולדות אנשי מוסד" קאסטן פיר פראנומעראנטען אונטע-רעם פלאפפעש צוזאמ-מען נור 50 קר'. — הערין נאלדבערג-נר מ' מיר אללז: אין „יידישע פאמיליענבלאט" איזט נכט מעהר צו בעקאמען. — הערין זולב, איז אין ער: דיא אא מיר אייגע פארפ-לגט אין דער נעשטאלט שווייגנען!

שון 33 יאהרע אלט זינר, דיא הייסט שון: שווייגנען!

— הערין קלין ל' אין מ': פיר אנגענעגע אינגעגיינסטע קיינע ערגאנזאציע דיא פערגאנזאציאנס-פליכטס. עס איזט דאכ דער קיינער, יך אינער דיא נ יס אייגנס אינגעס אירקולאר אינגער אינגעגע נשרות נטסטהיינס צו שרשאפפען. בע-מאר אר אייגע בעשטעלונג מאכט. — הערין מ' א' אין ע': נטס דעם בעזוינטשטען קאנגנע וויר לייהרע נכט מעהר דיינגען. — הערין ע' ר' אין נ' ש, מ' שש' אין מ' ל', מ' ב' ל' אין ל', מ' ר' אין מ', מ' ב' אין צ', ר' מ' אין נ-כ: דיא לאיע וואהרדן נכט נעצאהלן.

לאטעש-צייטונג פאס 11. פעברי 1888.

בודאפעסט				
	3	77	66	51 20
לינץ.	45	62	14	23 53
טריעסט.	31	30	24	34 22 51

כשר לחג הפסח.

איך ערלויבע מיר הייגטס. דעם ה' מ' מיכל-קום דיא אהליבע אנצייגע צו מאכען, דאס מאן ביי מיר בעקאמסט יין כשר לחג הפסח בלי שום חשש חמץ, ווייא איך שלייוואיטץ צו דען ביל לינס-טון מעשיין; ווייע מאן 26 קר' פער לייטער מעהר אאנגען בי 3 גולד; שלייוואיטץ פאן 35 קר' בי 80 קר' פער לייטער. אונד ווירד אין יעדעס נאך זא קלייגע קוואנטום איינכטשענס קאקשווארט. מעמאראשע ווירד צום קאסטענפרין בעערבעגע. רעפערענצען שטעהען מיאגיז זמנגו צו דעזענס אונד צוזאמ-מהרבאנ; אבער דקק נאלסעטס. הרב הנ אבד דקק נאר מיהאל; הרב הנ אבד דקק לליב-וואדיין, הרב הנ אבד דקק שבעב הרב הנ אבד דקק סראסקא אונד הרב הנ אבד דקק נאסטארדין נ".

אים נעגענשען אייפיך ערגעבענסט ביטטעט

הק ישראל מהם ברוין,

בקק שטשטשוויטץ

1—3

Is. Braun. Gálszécs Zemplén m. (Ungarn.)

יין כשר אונד שלייוואיטץ לחג הפסח.

נעפערטשטער עפפעהלט יך צום פערקויפ אאן יין כשר אונד שלייוואיטץ של פסח בבשר נטגר בי פרסיס. דאס פאס 50 ליטער בי צום נאכטשון קוואנטום אנד בללרנסטען פרייזען.

שמואל האזענבערגער

(באהנשטאציאן.) Szilágy Somlyó.

1—3

קורז-טאבעללע פאס 13. פעברי.

	קר'	פר.
נעלד-קורז		
הלנדישע (מינדעסטקורז)	100	
דייטשע (מינדעסטקורז)	5	92
דייטשע (האנדעלסקורז)	5	83
דייטש-אוסט. 3 מונאטע (אחרישעקורז)	10	03
אמעריקאנישע (20 דאלער)	10	03
אינגלישע שטארלינג-שטיקע	12	44
רוסישע אסיגנאטען	10	36
רוסישע נאטענבאנקנאטען	62	20
אוסטריע-הונגל.	107	—
יעדטאג-פאפיערע		
אוסטריאנישע נאטענבאנק מיט 6 פרעצענט	—	—
דייטשע „ „ 4 „	96	—
אונג. פאפיער-רענטע „ 5 „	82	90
דייטשע. נאטענבאנק „ 4 „	107	75
דייטשע פאפיערענטע „ 5 „	92	35
אוסטריאנישע אינוועסטמענט-אנלעהן	148	50
אונגאריאנישע נאטענבאנק-אנלעהן	103	75
פערפאנדענע פאנאנען	105	—
רוסישע נאטענבאנק	103	—
נאמענלאזע	100	50
קראאקזער פלאמענלאס	103	—
וויינבערגער-אנלעהן בי 3 פרעצ.	99	50
פרעמיע פרעמיען אנלעהן בי 3 פרעצ.	30	50
פרעמיע דער אונגאריאנישן באנק		
דערגלייכען אונגאריאנישע אנלעהן בי 5 פרעצענט פרעצ.	101	25
דער אונגאריאנישן וויינבאנקקרעדיט פאנדס בי 5 פרעצענט פרעצענט	102	25

בודאפעסט דעם 13. פעברי.

	קר'	פר.
לאנדז.		
1854-לוי. פ% 250 אוסטריאנישע מאנאטס-לאנז	130	—
1860-לוי. פ% 500 „ „	133	25
רענטע „ 100 „ „	165	50
1864-לוי. „ 100 „ „	165	75
רענטע „ 50 „ „	—	—
אונגאריש-לאנדס-לאנז „ 100 „ „	119	—
רענטע „ 50 „ „	119	—
אונגאריש-לאנז „ 100 „ „	128	50
רענטע „ 100 „ „	128	20
רוסע רענטענשיינע „ צו 42 ליטע	—	—
אינקעלדאס „	17	30
קרעדיט-לאנז „ צו 100 גולד	176	25
קלאפר-לאנז „ 40 „	49	80
אונגאריאנישע-באנאטער-לאנז „ 100 „	117	—
אונגאריאנישע „ 20 „	20	40
הונגאריאנישע לאנז „ 10 „	28	50
הונגאריאנישע לאנז „ 10 „	17	50
אגראר לאנז „ 40 „	53	25
מאלט לאנז „ 40 „	48	25
וואלאנס לאנז „ 40 „	19	75
פלאם לאנז „ 10 „	10	—
פרעמיען לאנז „ 20 „	24	—
פאפיערלאנז לאנז „ 20 „	33	—
אונגאריאנישע לאנז „ 100 „	137	50
פרעמיען לאנז „ 20 „	70	25
וואלאנס-לאנז „ 20 „	39	25
וויינבערגער לאנז „ 20 „	47	50
פפערלייגטע רשפרח קיינע לאנז	—	—
אונגאריאנישע	11	75
דאמבאר פרעמיען	8	65

בוכרעסט-אונד מעהל-פרייז-טאבעללע.

פרוכטע	פוהלאנדע פר. הקטאליטער	אונד פר. קילאגראם	אונד פר. קילאגראם	פוהלאנדע פר. הקטאליטער
קארן	70—72	5.60—5.75		
נייטסטע מארק	62—64	5,75		
אוסטר	39—41	5,40—5,60		
האפער		5.40 5.75		
אינגאריש באנאטער	75	5 65—5 70		
אינדיגע	5.60	5,55 5.60		
הירסע	— 6 75	6,— — 6 75		
ווייצען				
פער הערבסט		7 64		
פרייז-וואר		7.21		
מאי-יוני		5 95		
יולי-יולי		—		
יולי-יולי		—		
פרייז-וואר		5,55		
הערבסט		—		
אוגי-סעפ.		—		
מעהל				
נומפער 0		14 90		
1		14 50		
2		—		
פער זאק 3		13 50		
4		12 80		
צו 100 קילאגראם 5		12 30		
6		11 40		
7		10 80		
פריא באהן 8		9 80		
9		8 90		
שטייפוס: אלטע פעסטער פרעמדע		27.25		
נייע פאראפפאל		24 75		

Budapest 1888 Druck und Eigenthum v. MORITZ BURIAN.

Für die Redaction verantwortlich M. EHRENTHEIL.

שעבער. דיא נאכט פרעליך נוט. דער קאנ.-פרינץ
שלעכט לאנגערע צייט אן דע פעבער. דיא פרינצעס.
סינגן וואהרדען אין דאס קאנצקונ.-צימסער צוי-
לאססען. דיא אינשטעללונג אים קעהלאפפען נים-
אב. דער קראנ.-פרינץ אוסס גאנצע אין דאס
דען. אללעס נעהט גוט.״ — אינ דר טיפע דעפעשע
לוטשט: „אנ.-קאנ. 13 פעבער. דער קראנ.-פרינץ
האטטע אינען זעהר נוטען מאנ. ער באראטטע מעה-
רערע שטונדען אוסער בעטטע צי. דיא אינ-
שט, וועלכע צווייטמאל טאגליך דען קראנ.-פרינצען
אונטערזוכטן, זינד מיט דער הילונגס-פאצעס אינ-
נעמיץ צופרידען. אללע אנצייכען לאססען אינע
אינ אנדער פאללע היילונג דער וואנ-
ערוואסשן.״ — אינע פערטע דעפעשע אים מאנ.
דעמ אפן. 14 דעזעמבער לעזען: „דיא אינ-
שט דעם בעפינדען דעם קראנ.-פרינצען פארטוואר-
דערד צו פרעדען. זיינע אהניס נעמטטע שאן. אללע
פרינססען צי זיך בעגעבען בעפינדען דען קר-
אנצען מאג אוסער דעם בעטטע. אבער דער הה.-
לונגס-פרעהדיגן, וועלכעס גון פארגעגאממען וועד-
דען אללע, וועדרדען דיא אינ אינע עיסס נאכטטע
מאנג אהרדע בעשטשטסט אפפטסן, (יעהרע דעפעשע).
״(נעגען דען אנטשלוסס דעס פרינצען פרינ-
אים קאיזערס וויטערן (ווייטשלאנד) ווירד נעמעלדעט:
דיא שארפ.-קאמטער פערארדנלישע דען פע-
לאנס.-בוכהאנדלער אינטס נאמטטאלד הו.
גון פערבריטונג אנטס-טעמטישער שריפטען
אינער נעדר-שארפ אונד צוי טראגונג אאמטט.
לינגע פארגעלאדן. (כן אכטן כל אליבך ה״)
״(אנטס-טעמטים אים וויינ-
נער וויטרבראכטן הע) אנטאכטן אינער אי-
שרפעללאציאן, וועלכע דעזער מאנג אן דא עס-
שארדיטשע רעגיערונג ווארדע. בע-
נטצטע דער בראמאנטע אונט-טעמטישע רוסס-
אשטאט-אבגעארדנעטע דר״ אאטטאר דיא נגלע-
נעהיים צי דען אונערהארטעטע אינסאללען נגגען
דיא הנין ראשטיאנ. דער אבגעשטטע אינ-סט-
מט אאנטטר אונטערס.״ דיעזע הנין פער-
פיגט אינבער דען אפפאנטליכען קרעטיס. אבער דיא
מאללאנג אונד מללאדרן! דיעזע הנין אינט
דער מטטעדפינקט פר אללע קאפפאללען! אהם
נגגאדרן דיא אונגערהיגן צוקנר.״ — בריטאנ-
טרעע. אינר קאפפטע.-פלערדר דער האראנא. דיא
קוינקלבנר-בעדרוטערקע שאנגנטס. דיא וויינ-בר-
נע פראנטיריכס. דיא נטטר אין דיטשלאנד אונד
דיא דאמאנטטס.-פרעדער דעם קאפ.-הארדעס!״ —
דר״ אאטטאר פרעטטע זיך גרלוד דא וויטס. הבאנ.
שירד אלס אינגן. „דעס-וואהנטאן״ צי בעצייכנע,
וואהרנד דער אנט-טעמטס שאנגערער מטטעד
אין סיפע אינגעלאד: „האפטר זינד דא דיא האפטר.

״מאטטע מיך!״ (אפפטעטע דא) מאטטע מיך — איך
האבע אדם בריעף „אפפעל-פרוינטס״ מין וואהרנ
נעגעבען.״

„אונד מיר נכטס״ (יעקע עד אינטערנעס) האפט דוא
עס מיר נכט צוגעטרוען נעגעבען?״ — ער לעגטע דער
האנד אויף אינער שלטטער, דרוקטע דא אן זיך דא אונד
בעטראכטטעטע דא מטס אינגעס צאינע שטרענגנס בלוק
אונדטעס. ער אן שטפטר בעקלעמטמונג אונדטע, „דוא האפט
מיר דיינען שוואר נכט נגטאכלעגט — דוא פרטיטראכטס
מיר מייא אז זיין, בין צום מאנג — נאך בים מאנג״ — דער
אונד נון נא מאך אללעס פארטפטפן? אונטטיא בים דוא
נגוואהרדיג דיינער עדטפטן לעבע — אבנגאללען נאך מיר!
וויא אללעס דאס דוא״ — (יאנדטע בע זיך אן שטחה מאר-
אונד דוא, אממטרלכטר!) (יאנדטע בע זיך אן שטחה מאר-
לאך) וויא וויללסט דוא״ס פרטאנטאשטן, דיינען פרייב
בעטראנגן אונד בעריכטס בע דאכטן? האבי איך אונטאללדיג
נגנגן דיך נגראנגדעלט? שטרך!״ — —

דער אדטע שטחה מאללאך וואהרדע נאך בלי-
בער. — „דוא וואהרסט מיר מאנס עקלאדטס״ — דאנטע ער
מיט צטטטגינער שטטטמנ.

„מיר מאנס עקלאדטס״ (האנדלאכטע יוסף מאר״טיא)
ווער עקלאדטס דיא לעבענדגן מיר מאנס? ווער האט
דענן דיא מאכט אינבער לעבנן אונד טאך, אוטטער נאטטטן!
וויא אין אין בוכנטטטן, מיר דאס אך רעבנטטאטטס מאר-
דענן ווערדע!״

יוסף מאר״טיא רים נון דיא הנה ווערדע אן זיך
אונד פערדרעקטע אירה נטטטע מיט דער האנד. „אבער
דא אוטס מיין!״ (יעקע עד) וא זאלל מיין זין — איך

לייטטע. עס זינד אללע צים נאכטטן טהיילע ווד ע,
וועלכע דיך האנדרעלן.-אינטערעסטן אינטערטר מאנ.
נארכיט אין פראנקרייך וואהרנן ווערדען!)

* (איין נעטוטטעס מאדכען — בעטראכטע!) אם 20. אינגוסט מאדכען דייב-
טן ביא דער בוראא-פעסטער קאנגעל שאאמטאנ.
וואלטשאפט אינע קלאנג אין נגנגן אהרבע בע-
דעגען געליבטטן. דיא קלאנג לוטטע אוך פע-
פהרונג אונטער „עהנ.-פערטשטעכען״ אינ-רוטטע
דען נגנגן דען דעזעגנג אוזוטאפאטן דר״ פערדיאנד
מאיטהנע. גאנדערבאר נגנגן קלנגגן דיא אום-
שאאנדע, אונטטער וועלכנ דעזע „ענטהרונג״ אאר
דע נגנאנגנגן דען זאלל. נאך אנגאנגנ דער קלאנג-
רון, דיא דן דאלס אטטע „יידטשע אומטטרע״ בעצייכ-
נגט. דאנגנ דער מאטהנגנ אהרה דיא ה״ה אין
שפאכען אונד דיעזעס בעהוף בעוואהנגן,
אהרה „ע״ינגאן״ אד וועטטעלן אונד דען קא-
טהאליטשע גלויבנס אנגאנגרטטטע!״ — אין דער וא-
נגנגנ דעס דר״ מאטהנגנ מאנד אוס דעזעגנס אנ-
לאססט אין הערלרנגס מאהל שאאמט. וועלכנס
אוך מעהרערע דעגנאר-דאנגנגנ „פערלאסט בע-
אוהלאפאסטן בעוואהנטטן. דעזעגנס מאהל וואהרדע צי
עהרהן דער נגיגן, נון „פלגנס״ נגנגבגנן. אונד וואהרדע
דיא נגטטטטע קלאנגען נאך שלוס דעס מאהלנס
פאן דר״ מאטהנגנ אין דעסטען וואהנונג צוי-קנגנ-
דעהנ. דיא זיא דן אלס זינע „פערלאסט״ בע-
טראכטטטן, נאהם דיא קינגנ שאשאאנד. דען בע-
טען דר״ מאטהנגנס אין הילדאהרנן אונד ביא
אהם בע צאלבען. „פרעגנגנ מאנע לאנג בלייב
דיא ביא אהרהנס צוקנטטנגן נאטטטן?״ דאך זאגלד.
טע אהרה בע רוטטנ פאן בלקטטנגס נגלוק נון צי
באלד פרפלעטטען. אינגס מאנגס מאכטע אהר
דר״ מאטהנגנ דיא פרוירנג מטטטהילונג. דאס אוס
דער הראאטטן נכטס נגנגנן קאנגנ״ — אוס
אללע אהרע האפפנונגנ בעטראגנן. וואנרטע דיא
זיך אן אהרער פרעגטיגונג אן דיא בעהאהרנ.
ביא דער דר״ מאטהנגנ דער „ענטהרונג״
אינטער „הנ.-פערטשע-קטונגנ״ בעשולדיגטע.
דיא עדנאנגנ דיא אינטערגנגנגנ ריגנגנ. דאס דאס מאר-
כגן פרוירנלנ דיא דער וואהנונג דר״ מאר-
טהגנס בליבע. אהנע דאס דיעזער אינגנער וועד-
כגן צוגאנגנ אוך דיא אוהלבטע. אללעלע דע-
געריבטטאה. ענטטטע-בעכנגר דעס אנטאאנגנ דער
קאנגל שאאמטאנגלשאאפט. אינגנ אינטטע-
לונגסבעשלוס. — דיא קלאנגנ וואהרדע צייטקנוטע-
זגן, דא הער פאן אינגר. „עטהרונג״ קינגנ דעזע
זיגן קאנגן, נאכדעם דאס לייטטטנגנגנ מאדכגן פר״-

*) אים דגן פאריגן צוויא נטטטפרן וועגנן דוס-
מאנגגל אוויקנגרעגנגן. דיא דעדאקציאן.

לייטטע אן דער אלזע אין נאכטטן מהיילע ווד ע,
וועלכנ דיא האנדרעלן.-אינטערעסטן אינגערטר מאנ.
נארכיט אין פראנקרייך וואהרנן ווערדען!)

* (איין נעטוטטעס מאדכען — בעטראכטע!) אם 20. אינגוסט מאדכגן דייב-
טן ביא דער בוראא-פעסטער קאנגעל שאאמטאנ.
וואלטשאפט אינע קלאנגנ אין נגנגן אהרבע בע-
דעגען געליבטטן. דיא קלאנגנ לוטטע אוך פע-
פהרונג אונטער „עהנ.-פערטשטעכען״ אינ-רוטטע
דען נגנגן דען דעזעגנג אוזוטאפאטן דר״ פערדיאנד
מאיטהנע. גאנדערבאר נגנגן קלנגגן דיא אום-
שאאנדע, אונטטער וועלכנ דעזע „ענטהרונג״ אאר
דע נגנאנגנגן דען זאלל. נאך אנגאנגנ דער קלאנגנ-
רון, דיא דן דאלס אטטע „יידטשע אומטטרע״ בעצייכ-
נגט. דאנגנ דער מאטהנגנ אהרה דיא ה״ה אין שפאכען
בע בעוואהנגן, אונד דיעזעס בעהוף בעוואהנגן,
אהרה „ע״ינגאן״ אד וועטטעלן אונד דען קא-
טהאליטשע גלויבנס אנגאנגרטטטע!״ — אין דער וא-
נגנגנ דעס דר״ מאטהנגנ מאנד אוס דעזעגנס אנ-
לאססט אין הערלרנגס מאהל שאאמט. וועלכנס
אוך מעהרערע דעגנאר-דאנגנגנ „פערלאסט בע-
אוהלאפאסטן בעוואהנטטן. דעזעגנס מאהל וואהרדע צי
עהרהן דער נגיגן, נון „פלגנס״ נגנגבגנן. אונד וואהרדע
דיא נגטטטטע קלאנגען נאך שלוס דעס מאהלנס
פאן דר״ מאטהנגנ אין דעסטען וואהנונג צוי-קנגנ-
דעהנ. דיא זיא דן אלס זינע „פערלאסט״ בע-
טראכטטטן, נאהם דיא קינגנ שאשאאנד. דען בע-
טען דר״ מאטהנגנס אין הילדאהרנן אונד ביא
אהם בע צאלבען. „פרעגנגנ מאנע לאנג בלייב
דיא ביא אהרהנס צוקנטטנגן נאטטטן?״ דאך זאגלד.
טע אהרה בע רוטטנ פאן בלקטטנגס נגלוק נון צי
באלד פרפלעטטען. אינגס מאנגס מאכטע אהר
דר״ מאטהנגנ דיא פרוירנג מטטטהילונג. דאס אוס
דער הראאטטן נכטס נגנגנן קאנגנ״ — אוס
אללע אהרע האפפנונגנ בעטראגנן. וואנרטע דיא
זיך אן אהרער פרעגטיגונג אן דיא בעהאהרנ.
ביא דער דר״ מאטהנגנ דער „ענטהרונג״
אינטער „הנ.-פערטשע-קטונגנ״ בעשולדיגטע.
דיא עדנאנגנ דיא אינטערגנגנגנ ריגנגנ. דאס דאס מאר-
כגן פרוירנלנ דיא דער וואהנונג דר״ מאר-
טהגנס בליבע. אהנע דאס דיעזער אינגנער וועד-
כגן צוגאנגנ אוך דיא אוהלבטע. אללעלע דע-
געריבטטאה. ענטטטע-בעכנגר דעס אנטאאנגנ דער
קאנגל שאאמטאנגלשאאפט. אינגנ אינטטע-
לונגסבעשלוס. — דיא קלאנגנ וואהרדע צייטקנוטע-
זגן, דא הער פאן אינגר. „עטהרונג״ קינגנ דעזע
זיגן קאנגן, נאכדעם דאס לייטטטנגנגנ מאדכגן פר״-

דעיטטעעטרעכגנ האבס אונד פרעגנסטן האבגן מאנס. דיא
עס צו הדזע אינטטעמנ!״

„דאס וואהרס מאנ אין דער טיפעל בעגאהלט!
(שריי יוסף אויסער זיך) נאטט אים מין אינגע. דאס איר
נכט אינגן מאנ פרוהטר אויוך קאנגנגן״

„רוהיג, מוטטטער!״ (נאס דער יונגע שחה אללאלאך)
ווד דיטטען נכט זין פרוירנגעס שיקולד אויסער אכט
לאססטן.״

„אבער ווד דיטטען אים אוך נכט אין אינגעס אי-
נגנגן הדזע נגאכטיטטן דאנגנ לאססטן! (ע״ווייטרעטע ווי
שטענגנ) ווד זינד אין אונגעס רעכט. אונד ווטטסטן נכטס
מאן בטטגנ אונד אללטטיטס. אם וואהרע מד ליעב נטונגנ.
יוס, יוסף מאר״טיא. אונן אהר נכטס בע נגנגנ אוך הדזע
נגקאמטטן וואהרעס. עס וואהרע דיטס מט וואנאר דעהר ליעב
נטונגנגן! עס האטטע מד נכטס אויסנגאמטס. דיא אאר-
בטטטטטנגנגן צוד האבגנס אומאנגס נטטאבגנגן בע האבגנ;
דענן אך האבגנ דעזע בעדנגדונגנ נכט נגנוטטטנ אונד דיא.
אהם בע בליבטטן. — פרעגנגנ מאנע לאנג בלייבט דער״
דיא ביא אהרהנס צוקנטטנגן נאטטטן?״ דאך זאגלד.
טע אהרה בע רוטטנ פאן בלקטטנגס נגלוק נון צי
באלד פרפלעטטען. אינגס מאנגס מאכטע אהר
דר״ מאטהנגנ דיא פרוירנג מטטטהילונג. דאס אוס
דער הראאטטן נכטס נגנגנן קאנגנ״ — אוס
אללע אהרע האפפנונגנ בעטראגנן. וואנרטע דיא
זיך אן אהרער פרעגטיגונג אן דיא בעהאהרנ.
ביא דער דר״ מאטהנגנ דער „ענטהרונג״
אינטער „הנ.-פערטשע-קטונגנ״ בעשולדיגטע.
דיא עדנאנגנ דיא אינטערגנגנגנ ריגנגנ. דאס דאס מאר-
כגן פרוירנלנ דיא דער וואהנונג דר״ מאר-
טהגנס בליבע. אהנע דאס דיעזער אינגנער וועד-
כגן צוגאנגנ אוך דיא אוהלבטע. אללעלע דע-
געריבטטאה. ענטטטע-בעכנגר דעס אנטאאנגנ דער
קאנגל שאאמטאנגלשאאפט. אינגנ אינטטע-
לונגסבעשלוס. — דיא קלאנגנ וואהרדע צייטקנוטע-
זגן, דא הער פאן אינגר. „עטהרונג״ קינגנ דעזע
זיגן קאנגן, נאכדעם דאס לייטטטנגנגנ מאדכגן פר״-

שלדס האפ.-פאהינ נעוואהרדען״ — דער פא-
דזדעגנ דעזע רייכסבוטהפס ערטהיגדער בע בייד-
שאמלאנגן אנט-טעמטנן דען „אדדונגס-רוף״.

* (זינמונד שאאמאר אונד וועד-
האוואי.) אין דער עטפטרינגן זינגונג דעס רייכס-
אאגטס. עדראאב דער דער אנט-טעמטס זינמונד טשאא.
מאר, אנט אללאאלדר דער דבאאאאגט אביר דאס
אאדטשעס דעס וטטאכ-טטאגטס אינע רעדע צו
האלטטן אבבער דאס אנגנגליכע אנט-עכט, וועלכעס
דען וואהלדרן ווערה דאוואים אן אנ-ציל דר צו-
נעגאנגטן וואהרדע. ער זאגטע, דאס וועדרהאוואי ביא
דען יינגסטען וואהלדן אין אנגלער נור דעסהאלב
דורכגעלט, וויל נגנגנן זיגע וואהלדר נגנוואאטטאה-
טטיקטטגן פרעכאב וואהרדען! — קגנס עראאן, דאס
טטאאאאר. דער אר דען דרוהטן דער אטטרכטטנ ליגנ.
קגן פאאטע נגנאאטטן, זך דך צוס וואאטע עראאב.
זא פרגיגס דיא נאגגע אטטעטס לינקס פאטטיא
אהרע באאקע אונד שאאטטעלע זך אוך דיא עגנ-
נגנגנגנגנגטטעטע זיטטע דעס דטיגס. אום מט דיע-
נגס מגטטגנ נכט אין בע דטיגונג צו קאמטטע. —
אבריגנגס דראטטע אויך שטטאאר באלד אוס
דעס פאללאטגנגנ דטיגנגנגנ אין אנ-ציל ווערדע, דא
נגנגנן זיגע וואהל אין בקקעגנ.דיגא דעס רייכס-
מאגנ „פאאטטטע״ אינטערבייטשע וואהרדען!

(איינע עטטערריכישע אנגאר-
שע האנדלעלן.-קאמטער אין פאריז.)
אים דער דרטטטשאאטטן פאאנקרייכס ווירד אם 13. אם
דיעזגס פאאלגנדגס טעלעגראאמטס: נעטטטטגן פאגנ
הער אם „נאאד האאטע״ דיא קאטטטטאאיונג
דער עטטגרריכיש.-אונגאאריטשן האנדלקס.-קאמטער
שאאאטט. עס וואהרדען אאגט אינטטטטטטנ נגוואהלט:
אללס מאר״גאנאאטטן אין פאאדעגנגגן, אונד דיא
הערנגן אלבעגט בלאן אונד מאאגאטטקי
אז ווייגע-פאאדעגנגגן. אין דגן אויטטטטטנ וואהרדע
נגוואהלט דיא הערגגן: מאר״ן בורגער, מאר״ן
דייטטטטנ. קיט, וועלגגטטנ, יאקאב שטטגער, לי פיטב,
מ. פיטט, וועדעלגגטטנ, וועגגנגר, אלבגנדט הגנגגלר,
פרייטטטנ אונד וויטט. — דער פאאדעגנגס מאר״גאנ
פערטטטאאר, דיא אינטערעסטנן דער עטטטטרריכיטטנ
אונד אונגאאריטשן אין פאריז, נעמאאס דען אבזטכטנן דעס
קאוזגרגגגגן אונד קאנגנגלגגן מינטטטטטריאוטס דעס
אטטטרן, נאך בעטטגנן קראאאטטן אאדרעגן צו דער.
פגן: — נאך אינגס אטטרריאטטשטן אאיפיאן אן דיא
פרעזאאטטטטנ בע קרקאטטן אטטרטטן דער אבריטט-
עגנגנ אונד פערטטעטטע דער רעגיערונגס. נגנגנגראל-
קאנגל אאן עטטטטרריכיכ. דאס אנטטטטטנ פר
נגבגדרגטנ״ (ווא מאן אאס אבגנגס נאמטנס.
פרעכטגנס ערגגנגה. זגד דיא מטטטטגן מטטגליג-
דער דער נגנגנגדדעטגן עטטטטרריכיטטנ-אונגאאריטשן
האנדלעלן.-קאמטער אין פאריז יידטשע קגס-

לעגגנ זיא נאך, דיא אוטס מיין וויב; וועגן אך איהר
פערגיגנס, אוטס זיא אם מיין וויב! אלד אך וויל אין פערגיגנס,
וועגן זיא בגרגגנ! איהר וויל פערגיגנהן, וועגן זיא מך
נאך לגגנ! איהר האבגנ זיא נגקוקלאט אונד פערגיגנס.
בגן זיא נאכגעגבגן האבגן! אבער איהר הערגן האט אם דיע-
זגר אטטיליגגגגס נכטס נגטוגטטס. אגדרגן שוואבגן אונד
נאאה האבגס אוהר בגטטגגס. אבער עס זאלל אוך נכטס
הערגגן. אך לעגגנ זיא אונד זיא. אוטס מיין וויב!״

שטחה אללאאך וואגטע דעגגנ וועדרעטטגן; אבער
זגגנ מטטטגר האאטטע דך בגגגגנס אוטס אם עטטטגן בע-
טטגגנגנ שטקקגן אן וויטס עראאלט. אום אם-טעטגן
אונד האס וואגגס עגגגגגס אן קאגגגנ. זגא זגגר זיא אוו-
טטגגגלך נגגגנ דיא הגגאאטטן גגגגגנגנ אוהר. אם וועגגנ
וואר זיא דאך יטגגס נגגגגגס. אוהרגן אונד אהרגגס דאגגגגס
דעטטגן אגגגגגר שטוהס פגגגגגגן בע לאטטטן!״ עס אר-
גגגגס זיא, האס אוהר דגן נכס אגגגגגגגר שטאס אונד
דך אאר בגר לגגגגן נכס טטטטטגגר בעגגגגגגג

ווי שליסטען דאהער אבער בעשראכטונג מיט דער קאנסטאנטין דער מחאמאדאנע. דאס וועדער דא בעשטעהענען דעם אין יידישע אנגערעגענהייט. מען דראהט נישט אינגעוויהשן דו׳ אולל. מאכן נאך אבער דא לערנען פראגען דער מאר. מען נעמט־אנ׳ אלע פר׳ דא אראבאראבסקע יודענהיים אינגעזעלבע נעפאהר בעשטעהענדע. מען נעמט־אנ׳ אלע פר׳ דא אראבאראבסקע נען דער דא אראבאראבסקע יודען דורך אין אלבעס „וואר־נעפאהנקעל׳ נישט פאן נעווייסער זי־מע בעפאלגונגען לאבסקין! — עס דראהט גרינערע אינע נעפאהר אהרער דעלינאן. וואהל אבער אהרער טאשען!

— — —

אונד מן אין קרעצעס וואר־ט אבער דא דעם פאללינע בעוועגונג אין דער עסטערייכישען ריי־כסראהסבס. דא אין אנגענע צו דייזער בעוועגונג גנג נאמענטליך פאן דער קלייגען פאר־שטיפס־פאר־שיא אין נאלינען אים. וועלכע דא הערר שאפס אבער אהרע אראבאראבסקע גלויבנס־נעגאבסען אין דך ריסען מאבטע. עס אזט האבסס בעווערבסלך, דאס דא עסטערייכישע רעגיערונג דען אינפלוסע־רונגען דייזער לייטע אבערהיפס נעדאך נשטעקס האבן! — עס אזט דאס נאנצע וואהרהאפס אונבעגרייפלך. אין דער עסטערייכי־שען ריי־כסראהסבס נעהאפט דא „דעלינאנס־פיי־היז״ צו דען שאפפסס־נגרוד־נעזעצען. וואר מאן אולא דאס דער קלאסס־מינסטער דעם פארלא־מענטע אינגען נעזעטצ־ענטווארפען בריסען אנהאלט פאן דער אינבערוענענדען אר־טראבקען מאראבאס אלס נעווינססנס־עוואנ בעצייכונג ווייס־ט? לעדרסס ווען דא רעגיערונג צווייא נעזעטצ־ענטווארפ אינטערבייטשטאב־טן, אונד צוואר דען אינען פר׳ דא אראבאר־אבר־טן אין דער אינען פר׳ דא אראבשטיינען אונטערבייטשן, אוך דאנן ווייטער ווייר דייזעס פאראבסען קנשטיפרען מאן. בולדגען, אין אינגס שפאפען דא דא דעלינאנס־ס־ייטס נעזעטצלך נאראנטיס איזט. דאס דא דעגיערונג אבסאלוט מין רעכט, דוך אין דא אינגערען בעצייכונג פר׳ יודען דא דייזעזעטצען, דא אפן אללען אנדערען קאנסטיטוציאנען, מאן דא דר־ען־רונג אוך פאן דער יידישען קאנסטיטוציאנ נור דאס פארדערן, אין אין אנדערען אינגערען אינגען־טראבסלטן, דא עשוה „ראדרעסס מאראקון־ען־ונגן״. ע־ס־דאלונג דער שו־פפסרעכט אזזיט. דעקעט איזט אבער דרכאוס קיין בזואנגס־ען נעזעטצן, אין־ווייסלך פר׳ דא ווייטער נאטזן: — דער שפאפס דאס אין־ערדס דער אינגערען אינגען־טראבס נור דען בוריגר צו ע־ר־בלוקן, דא אראנ, צו וועלכער קאנ־סטאנטן דער אינגס דער אינגערען בוריגר נעדאהט, מאן זך אין פר׳־הייטלכער שפאפס ליבס ע־ר־

פאללעטאן.

דער פערשאללענע.

איינע וואהרע נעשיכטע אום דעם 16. יאהרהונדערטס.

(24 בט פאר־שעפענג.)

„נום דענן, נאך איינען לוסטיגען שאנץ, שטייערע הנה! (זאנטש שפחה פאלאקין), אונד נאך אינס ערנסטע לעבען דו־ען!״

הנה לערנטש זך אוף יזינען אים אונד אונטער אים דן דען קייזער דער אנגע־נאמען: אבער שאן נאך יזינען אוסרר־ונגונגען מערקטע ער אן אירהוס האסטען אבהמען, ווא זעהר לאנ׳ ר־ש־אפ־פ־ס וואר. אונד עס־ן צאן זך אירר אין דער נאהע דער אוסגאנגס־פארר־ווייס, דער דעס שפרוידעל, אום ווא מאלוך אונגעזעהן צו עס־שלעפען. דא —

עס וואר אין עטוועצעל־כער שרייא, דער פאלאלך דיא נעזעלשאפס ערשרקען אונד ־בלעסס דען פארפסס־שער אויסטר אפסטנד נאכטס. דער נאך עגען דען מס־ס־ייטס נעבראכטן בריספאארע אין עדרען זיינע בייללאנגעסטן לייפטר לאנגלעבנדען האסטס, אונד אין דאס הער; דיא פאהנענדע אויפאינאנדער, דיא פריז־קנדען באאכגן עגנשפאפ אים דער קלייגען שטונד פון־ד־ען מוזיק שוויג. — חנה לאג אנגאפאסט אוף דעם באנ־דען, דער יזינע עהנ־מאנן שפחה פאללאק שפארטש נאך לייפטר לאנגלעבנדען אונד אוף אים אין יזינען בריוסס. אונד דיעזעס עגשפנסטס וואר דער פרעמדע, דער דאך אינגערנסטע אס אייننאנגע שאפנר, מיט זיינען אגסען דען וווג

שפערע־ס, אונד „פריטשפליכע בלוקע אוף דיא נייסטע נענגאנגער שאס.

איינע מאסטנס יידישע לוסטבאר שפללע; דאנן מורדעטערען דיא צונאכסשטענדען צאנדאאפס אונד לייזע; „יוסף מאר־טייא״! — דאס שי־ענקונג־ווארס שפאנעטע זך ווייטער אונד ווייטער פאר־ס, ווא־ודדע אינסטער לוסטער אונד פערשטערטער ווידערהאלס. עס וואר־ודע פאן דען, פאר דען פרעמדען שפרעכנדען אויסגאנגען אונד ווייטער נע־לייטשט: באלד הא־ר־ט דען הערנדס שטיטמען ווילד דורכאינאנדער יזינען:

„יוסף מא־ר־טייא לעבס! — יוסף מא־ר־טייא אין אל־נעלאנגס!״

„אי, יוסף מא־ר־טייא לעבס! (דיעס דער פרעמדע מיט נעללענדער שטימען). ער לעבס אונד קאמס, זין ווי־ס אנצוהאלטן!״

דאבייא זאה בר מיט אינען הערייספארדערנגען בלוק ע רינגס אים קרייט אינהער, אלס פר ער פ־אאנען וואלפס; „ווער וואנס־ס, אין מיר פארגעזאגטאלטען״!

דאנן אבער, אלס אללעס אינהער שווינג, אונד דער פרעמדע שפחה פאללאק ווא בשיבנס דאשאאנגר, זאנן דער פרעמדע נעגגאן דגה צוי ערדע נידער, בדערקטע אינהרען קלאפען מיר אונד דיא נעשטאפסענן אונגען מיט זיינען קסטען, שפייטבקלאר אויהר בלאגדעס האאר, האב אינהען קאפס אוף זיינען אים אונד פרעמדע אינען אין זיינע בריוסס. דא. בייא נאב בר אינהר דיא ווסטסטען שפרעכנ־נאטזן, באלד דיא יידישער, באלד בר ווסטטיאיזשער שפראכע, אונד כאס ווא, דאך אינס לעכנן צורקצוקהרען;

„איך בין עס יא! (דיעס ער) איך בינס, יזן נזא פער־

מאדבען בייא אהרער פערהייראטונג אום דען בערפאנגסנדיגן דייזער שטאנד, אונד אינע פעטער־ שטאנדנג צור מטמנפס ע־הלטען.

„(יודען אויך דעם הא־ב אללע).

אוך דעם אם. 13 דייזעס שאפטנטנהאבסטן האפ־ באללע וואר־ען אוך באלגנגע־ע זיינען ערשטגנען: דער גנגנגע־ר־ן־אנגע־ר־ן אין־דעשטנדנען דעפלכ־ן, הערר־ דער־ן־אפאפרד שנ־ב־ל־ן: דער נגע־אר־ן־אפ־ן זול דער נגרעלאנדע, הערר מאקס ב־ר־ל־ן: דער קאזזוך דעם קאנגרייכס שטעדטן, הערר ד׳ ס׳ אלטשול־ן: פרינגר דיא אבנאדרנגעזן: ד׳ אלקסאנדער אללמאנ־ן, ד׳ ארהסוך יעל־ נ־ל־ן: ד׳ ארטן נגרייס־ן מאנ־ן אונד ד׳ אמבנרוש נעמענ־ן.

• (כאראן הירש), דער „יזין פייזע־ן פרעססל״ ווירד אוים קאנסטאנטינאפעל בעריכטעט: פאר זיינער אבריזע שפנגרעטגע באראן הירש דען בערמאר פאן 12,000 טורקישען פאנדטע צו פער־ שעדקנגן וואהלטאאטיגן צוינקען. 30 פייזר זאללן צו גנגסטנגן דער הער בעשטאנדנדען עס־ מערריכיש־יזרשען שולן פרוזנגרעט ווערדן. — באראן אונד־ר־באראן הירש זזר מיט 12 דייזעס אין ווען אינגעראפפען. — דעם „אפסטר לאנד״ ווירד אוים קאנסטאנטינאפעל פאם 13. דייזעס פאר־ גנגדעס טעקגראאפיר: דער מינסטער־ראשה האט הירש דען פאר־שלאג, נעגעמטנגן, וואנאך פאן באר־ דאן הירש דיא שאהלוזג פאן 20 מיל אונן צו פער־ לאנגנ־ן, דא באראן הירש, ווא בעקאנגנ, נור 15 מיל־יזאגן אנגעבאגן, אוזט דיא טירקישע רע־ גיערונג עגטשיבאססע, דיא אנגערקענגנדיס פאר בע־ שעדס־גערכט־ן־ן־ן